

**Wybrane fragmenty dotyczące konkursu projektów
w Programie *Leonardo da Vinci*
(skrót)**

**PROGRAM „UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE”
ZAPROSZENIE DO SKŁADANIA WNIOSKÓW W ROKU 2007 (EAC/61/2006)
Część I – Priorytety**

Wnioskodawców prosimy o zapoznanie się z „Przewodnikiem dla wnioskodawców” oraz instrukcjami na stronie internetowej Narodowej Agencji (www.leonardo.org.pl)

(...)

Wprowadzenie: kontekst strategiczny

Priorytetem całego programu „Uczenie się przez całe życie” jest wzmocnienie wkładu edukacji i szkoleń w osiągnięcie celu lizbońskiego, zgodnie z którym UE ma stać się najbardziej konkurencyjną gospodarką opartą na wiedzy, zdolną do utrzymania trwałego wzrostu gospodarczego, tworzącą coraz większą liczbę coraz lepszych miejsc pracy i zapewniającą większą spójnością społeczną. We wszystkich komponentach programu priorytet będą miały działania wspierające tworzenie krajowych strategii uczenia się przez całe życie i zacieśniające współpracę między różnymi elementami systemu edukacji i szkoleń, wzmacniające ciągły proces uczenia się przez całe życie oraz wspierające nabywanie kluczowych kompetencji.

W tym kontekście określono następujące priorytetowe dziedziny działań na rok 2007:

- Wspieranie realizacji programu pracy „Edukacja i szkolenia 2010”, w szczególności poprzez promowanie spójności wszystkich etapów kształcenia i szkolenia przez całe życie, począwszy od edukacji we wczesnych latach życia;
- Wzmacnianie roli edukacji i szkoleń w Procesie Lizbońskim zarówno na szczeblu europejskim, jak i krajowym nie tylko w celu promowania konkurencyjności, ale także trwałego wzrostu gospodarczego i spójności społecznej oraz wspierania realizacji programu „Edukacja i szkolenia 2010”, w szczególności poprzez ciągłe rozwijanie oferty zajęć polegających na wzajemnym uczeniu się od siebie przez uczestników (*peer learning*) i Europejskich Ram Kwalifikacji;
- Wzmacnianie roli uczelni w zwiększaniu konkurencyjności i ułatwianiu powszechnego dostępu do wiedzy poprzez tworzenie i upowszechnianie wiedzy i innowacji, zgodnie z kierunkiem wskazanym w dyskusji szefów państw europejskich w Hampton Court w październiku 2005 r., szczególnie poprzez działania koncentrujące się na reformach systemowych, wzmacniające zarządzanie uczelniami oraz promujące doskonałość i równość szans;

- Podnoszenie jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego poprzez realizację priorytetów Procesu Kopenhaskiego na szczeblu krajowym oraz działania na rzecz uznawania kształcenia pozaformalnego i nieformalnego;
- Podnoszenie niskiego poziomu uczestnictwa w kształceniu dorosłych w wielu państwach członkowskich, który stanowi przeszkodę w znalezieniu zatrudnienia i ogranicza zdolność przystosowywania się ludzi do szybko zmieniającego się środowiska pracy;
- Promowanie większej efektywności i równości w systemach edukacji i szkoleń, szczególnie wysokiej jakości kształcenia dla osób niepełnosprawnych i wysokiej jakości podejść pedagogicznych w edukacji przedszkolnej;
- Podnoszenie jakości kadry prowadzącej kształcenie i szkolenia, zwłaszcza nauczycieli, trenerów i instruktorów;
- Tworzenie synergii pomiędzy dziedzinami edukacji i kształcenia zawodowego z jednej strony a kulturą z drugiej strony poprzez wspieranie projektów międzysektorowych.

W niektórych komponentach programu priorytet będą również miały projekty, których celem jest promowanie dialogu międzykulturowego w ramach przygotowań do Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008 oraz, bardziej ogólnie, badanie wzajemnego oddziaływania edukacji i kultury.

W odniesieniu do wszystkich programów należy zwrócić uwagę na to, że:

- W ramach programów mobilności i projektów partnerskich władze krajowe mogą same ustalać pewne priorytety (**por. Priorytety narodowe dla programu Leonardo da Vinci**), na przykład dziedziny, kraje docelowe itp. Te priorytety będą podawane w specjalnych krajowych zaproszeniach do składania wniosków lub informacjach przekazywanych przez narodowe agencje.
- Wszystkie instytucje i organizacje realizujące działania związane z mobilnością powinny uwzględniać zasady „Europejskiej Karty na Rzecz Jakości Mobilności” (*European Quality Charter for Mobility*)¹.
- Wszystkie projekty wielostronne powinny zawierać jasny plan upowszechniania i wykorzystania produktów i wyników.
- Podczas przyznawania dotacji na projekty sieciowe priorytet będą miały dziedziny, w których nie istnieją obecnie żadne sieci.

ROZDZIAŁ 1 – PROGRAMY SEKTOROWE

(...)

3. LEONARDO DA VINCI

W programie Leonardo da Vinci szczególną uwagę zwracać się będzie na udział małych organizacji, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw.

Przekrojowym priorytetem dotyczącym wszystkich projektów w programie Leonardo jest ukierunkowana zawodowo nauka języków (*Vocationally Oriented Language Learning, VOLL*) i zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (*Content Integrated Language Learning, CLIL*).

¹ Projekt Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności międzynarodowej w obrębie Wspólnoty w celach edukacyjnych i szkoleniowych: Europejska Karta na Rzecz Jakości Mobilności, COM(2005)450, wersja ostateczna.

3.1. Mobilność

W programie finansowane będą następujące rodzaje wyjazdów:

- Kształcenie zawodowe za granicą lub staże szkoleniowe w przedsiębiorstwach

Fundusze będą przyznawane na projekty, w których organizuje się staże i praktyki zawodowe dla:

- Uczniów / praktykantów, tj. osób odbywających wstępne kształcenie zawodowe (grupa uczestników „IVT”),
- osób na rynku pracy, włącznie z absolwentami i osobami poszukującymi pracy (grupa uczestników „PLM”).

- Wyjazdy specjalistów zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym

Fundusze będą przyznawane na projekty, w których organizuje się wymianę doświadczeń i doskonalenie zawodowe dla osób odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie zawodowe (grupa uczestników „VETPRO”, tj. instruktorów, nauczycieli, trenerów, doradców zawodowych, opiekunów staży w przedsiębiorstwach oraz osób odpowiedzialnych za placówki kształcenia/szkolenia, planowanie kształcenia/szkolenia, zarządzanie kadrami, doradztwo zawodowe itp.

Niezależnie od rodzaju wyjazdów, fundusze będą przyznawane na projekty zapewniające odpowiednią jakość mobilności. W projektach należy, zależnie od ich treści, uwzględnić następujące elementy:

- przygotowanie językowe i kulturowe,
- cele, treści i czas trwania pobytu za granicą,
- organizacja aspektów dydaktycznych, opieka merytoryczna i pedagogiczna;
- potwierdzanie (walidacja) zdobytych umiejętności.

Ponadto wszystkie osoby wyjeżdżające w ramach programu otrzymają, na życzenie i w stosownych przypadkach, dokument „Europass-Mobilność”². W ramach programu dokument „Europass-Mobilność” będzie wystawiany przez odpowiednie wdrażające instytucje zgodnie z zasadami i kryteriami przedstawionymi w decyzji dotyczącej jednolitego instrumentu³.

3.2. Projekty wielostronne służące przenoszeniu i tworzeniu innowacyjnych rozwiązań

Projekty służące „przenoszeniu” innowacyjnych rozwiązań (tzw. transfer innowacji) polegają na wybraniu jednego lub kilku innowacyjnych rozwiązań i dostosowaniu ich w sposób umożliwiający wdrożenie w kilku krajach docelowych, natomiast projekty służące „tworzeniu” innowacyjnych rozwiązań polegają na opracowaniu zupełnie nowego rozwiązania, aby ułatwić kilku krajom zajęcie się wspólną kwestią, która nie została dotychczas rozwiązana.

3.2.1. *Priorytet 1: Jakość systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i praktyk w tej dziedzinie*

Wspólne Ramy Zapewniania Jakości (*Common Quality Assurance Framework, CQAF*) stanowią system odniesienia, który ma ułatwiać państwom członkowskim UE i krajom uczestniczącym w programie opracowanie, doskonalenie, monitorowanie i ocenę swych systemów i praktyk na podstawie wspólnych zasad i kryteriów. Zapewniają one większą przejrzystość i spójność mechanizmów zapewniania jakości we wszystkich krajach,

² Decyzja 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass), Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6.

³ Decyzja 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass), Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6.

pogłębiając w ten sposób wzajemne zaufanie i porównywalność między systemami kształcenia zawodowego.

W ramach tego priorytetu projekty służące przenoszeniu i opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań powinny koncentrować się w szczególności na następujących celach:

- opracowywanie i sprawdzanie w praktyce procedur zapewniania jakości we wstępnym kształceniu zawodowym i kształceniu ustawicznym;
- opracowywanie wskaźników jakości do oceny ofert w dziedzinie kształcenia zawodowego;
- tworzenie partnerskich przedsięwzięć i rozwijanie współpracy między najważniejszymi zainteresowanymi grupami związanymi z kształceniem i szkoleniem zawodowym – placówkami kształcenia formalnego, partnerami społecznymi, biznesem i przemysłem, administracją samorządową na szczeblu lokalnym i regionalnym, itp. – zwłaszcza w zakresie wczesnego ustalania zapotrzebowania na osoby z określonymi kwalifikacjami i profilu wymaganego kształcenia zawodowego oraz potrzeb defaworyzowanych uczniów/słuchaczy.

3.2.2. Priorytet 2: Nauczyciele, trenerzy i instruktorzy zajmujący się kształceniem zawodowym

W ramach tego priorytetu projekty służące przenoszeniu i tworzeniu innowacyjnych rozwiązań powinny koncentrować się w szczególności na następujących celach:

- ustalanie wspólnych kryteriów jakościowych dotyczących kwalifikacji i rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów zajmujących się kształceniem zawodowym w różnych środowiskach kształcenia i doskonalenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem opiekunów w systemach przyuczania do zawodu;
- definiowanie i analizowanie wspólnych podstawowych kryteriów i metod określania potrzeb w zakresie kształcenia nauczycieli, trenerów i instruktorów zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym;
- wskazywanie i/lub opracowywanie, na poziomie samych organizatorów kształcenia, specjalnych rozwiązań, praktyk lub narzędzi, aby ułatwić ciągłe dostosowywanie programów kształcenia i doskonalenia nauczycieli, trenerów i instruktorów zajmujących się kształceniem zawodowym, do nowych ról i wymogów pracy w firmach i/lub szkołach zawodowych oraz do potrzeby rozwijania kreatywności i przedsiębiorczości;
- określanie nowych umiejętności i kompetencji nauczycieli, trenerów i instruktorów zajmujących się kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz innych osób wspierających zdobywanie wiedzy i umiejętności w kontekście uczenia się przez całe życie (tj. doradztwo zawodowe i poradnictwo oraz metodyka uczenia się poprzez pracę i zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe);
- wskazywanie i analizowanie nowych form współpracy i wymiany pomiędzy nauczycielami prowadzącymi kształcenie zawodowe w szkołach a trenerami i instruktorami zajmującymi się kształceniem/szkoleniem zawodowym w firmach i/lub organizacjach szkoleniowych;
- opracowywanie innowacyjnych ofert szkoleniowych dla nauczycieli i instruktorów zajmujących się kształceniem zawodowym, z uwzględnieniem ich specyficznych i metodologicznych potrzeb, np. w zakresie rozumienia wielojęzycznego i/lub zintegrowanego nauczania językowo-przedmiotowego.

3.2.3. Priorytet 3: Innowacyjne materiały do kształcenia na odległość i z wykorzystaniem Internetu

W ramach tego priorytetu projekty służące przenoszeniu i opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań powinny koncentrować się w szczególności na następujących celach:

- kształcenie wspomagane technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (TIK), łączenie kształcenia wspomaganego TIK z innymi formami, np. nauką w grupach zajmujących się

określonymi zagadnieniami, nauką w rodzinie lub zajęciami w małych grupach i międzynarodowymi internetowymi forami dyskusyjnymi;

- opracowywanie odpowiednich materiałów dydaktycznych służących podnoszeniu poziomu umiejętności, włącznie z materiałami dla pracowników o niższych kwalifikacjach;
- opracowywanie narzędzi kształcenia na odległość i przez Internet umożliwiających zarządzanie jakością w dziedzinie kształcenia/szkolenia zawodowego.

3.2.4. Priorytet 4: Przenoszenie punktów kredytowych w kształceniu szkoleniu zawodowym w Europie

Europejski system transferu punktów kredytowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym (*European credit transfer system for VET, ECVET*) opracowuje się po to, by zwiększyć przejrzystość i porównywalność kwalifikacji oraz umożliwić przenoszenie, potwierdzanie i uznawanie efektów kształcenia uzyskiwanych przez indywidualne osoby w różnych formach kształcenia (formalnego, pozaformalnego i nieformalnego), w różnych krajach i na różnych poziomach.

W ramach tego priorytetu projekty służące przenoszeniu i opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań powinny uwzględniać najnowsze wyniki prac nad Europejskimi i/lub Krajowymi Ramami Kwalifikacji i koncentrować się w szczególności na następujących celach:

- stosowanie systemów transferu punktów kredytowych opartych na zasadach i kanonach ECVET i opracowywanie nowych podejść do przenoszenia punktów w kształceniu zawodowym;
- opracowywanie i stosowanie procedur oceny, potwierdzania, przenoszenia i uznawania efektów kształcenia w celu przyznania kwalifikacji zawodowych, w powiązaniu z efektywnym wdrażaniem systemu transferu punktów kredytowych, w świetle średniookresowego celu, jakim jest opracowanie do 2010 r. spójnego europejskiego ramowego systemu punktowego opartego na zasadach i instrumentach ECVET.

3.2.5. Priorytet 5: Potwierdzanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego

W ramach tego priorytetu projekty służące przenoszeniu i opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań powinny uwzględniać aktualny stan prac nad Europejskimi i/lub Krajowymi Ramami Kwalifikacji i koncentrować się w szczególności na następujących celach:

- wymiana doświadczeń i dobrych praktyk dotyczących definiowania, oceny i uznawania kwalifikacji nabytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego. Szczególną uwagę należy zwrócić na opracowywanie zintegrowanych europejskich rozwiązań, na przykład w ujęciu sektorowym;
- opracowywanie wysokiej jakości i efektywnych z punktu widzenia kosztów metod potwierdzania kwalifikacji, które mają być stosowane na szczeblu europejskim, krajowym i sektorowym. Dotychczasowe doświadczenia powinny posłużyć do opracowania rozwiązań, które mogą znaleźć szerokie zastosowanie i być szeroko upowszechniane;
- opracowywanie i ulepszanie standardów potwierdzania kwalifikacji nabytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego. Priorytet będzie miało podnoszenie jakości oraz wiarygodności kwalifikacji i standardów kompetencji;
- ulepszanie doradztwa zawodowego i poradnictwa w zakresie potwierdzania efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego.

3.3. Sieci

Priorytety są takie same jak dla wielostronnych projektów służących przenoszeniu i tworzeniu innowacyjnych rozwiązań.

3.4. Działania towarzyszące

W ramach działań towarzyszących finansowane będą działania związane z komunikacją i waloryzacją rezultatów oraz tematycznym monitorowaniem projektów w programie Leonardo da Vinci.

(...)